

derland staats-
tussen wonden. En

dit in het open-
ningen van den
ring van rijks-
aan den arbeid),
Duitsche pers
kerk niet ver-
de zelfde mid-
de opleidings-
schouwing van
n mensche ver-
t. Onverblomd
lat deze wereld-
het christelijke
istendom af te
ereid zijn hun
en worden. Zoo
„Watneer het
ndom gewaagt,
et het christen-
eve religioositeit
onder meer zoo
ook een ziele
eze uitlatingen
weiler uitdruk-
licieel tegenge-

„Wij lezen in Hebr. 10: 25: „En laat ons onze onder-
linge bijeenkomsten niet nalaten, gelijk sommigen de
gewoonte hebben, maar elkander vermanen, en dat
zoo veel te meer, als gij ziet, dat de dag nadert”.
Prof. Grosheide, een uitnemende kenner van het
N.-Test. Grieks, heeft aldus vertaald: „en daarbij
onze eigen godsdienstige samenkomst niet verzuimen”.
En tot verklaring zegt de Prof. in zijn „Verzuimen-
klaring” van dit vers: „Er diende een zonde te worden
bestreden. De Hebreërs hadden hun samenkomsten.
Blijkbaar meer dan één, want er is sprake van u
eigen samenkomst. Er zijn er dus, die rond-
fladderen, die, om het in de taal onzer dagen uit te
drukken, wel naar de kerk gaan, maar niet waar ze
hooren. Ze hebben daar een gewoonte van gemaakt.
En dat is verkeerd. Niet vanzelf, omdat ze niet naar
een zuivere Kerk gaan, want er was er slechts één en
van kettersche samenkomsten hooren we niets, zoodat
daaraan wel niet kan worden gedacht. Maar het is
verkeerd, omdat ze voorbijgaan, in den steek laten de
samenkomst, waar ze hooren; zoo openbaren ze geen
liefde of goede werken, ze komen niet broederlijk samen
met degenen, naast wie God ze gesteld heeft”.
Ik heb daaraan niets toe te voegen en hoop, dat ge
met dit antwoord van Prof. Grosheide tevreden zult
zijn.

„Westlandsche Kerkbode” geeft in de rubriek „Uit
de Pers” een artikel onder dezen titel. We citeren
daaruit:

Van den Bijbel wordt ook misbruik gemaakt.
Daar zijn menschen, die Gods Woord niet geregel-
d lezen. Zij laten den Bijbel maar openvallen!

Dan spreekt God meer rechtstreeks tot hen? Dan
zoeken zij het niet, maar wordt het hun „gegeven”.
En als zij voor moeilijkheden zitten, die zij niet kun-
nen oplossen, welnu, dan laten zij hun Bijbel open-
vallen! En zijn zij meteen uit de moeilijkheid, want
dan heeft God hun wel geopenbaard, hoe zij moeten
doen en is hun oog wel op een tekst gevallen, dien
zij zoo uitleggen, als zij het liefste willen.

Dit wisten we reeds allen. Maar nu komt iets ont-
slekkends, dat mij, althans voor wat Karel de Grootte
betreft, onbekend was:

De G. van der Zee spreekt daarvan in zijn „Vader-
landsche Kerkgeschiedenis”, deel I. Uitgave J. H. Kok,
Kampen, 1936, blz. 113:

„De oude Grieken en Romeinen poogden uit een wil-
lekeurige vers van de gedichten van Vergilius en Ho-
merus de toekomst te lezen en dit deden de Christenen
door den Bijbel open te laten vallen, waarbij het
eerste woord, waar hun oog op viel, een stem uit den
hemel geacht werd te zijn. Karel de Grootte vaardigde
daartegen in 789 een streng verbod uit, want „het
lezen van het lot uit Psalm- of Evangelieboek was van
heidenschen oorsprong”.

Van heidenschen oorsprong! Karel de Grootte heeft
aan deze „vrome loterij” een einde willen maken, door
een streng verbod. Toch werkt deze heidensche zaar-
deesem nog na.

K. S.

Generale Synode der Gereformeerde Kerken.
De eerste zittingsweek. — Ds J. L. Schouten
tot praeses gekozen. — Een welvoorzien
agendum.

„...Wat uw taak als Synode betreft, het
agendum spreekt van gemakkelijke, z.g. loopende
zaken, maar er zijn ook dingen, die wijzen
op reformatische ontwikkeling, speciaal wat
betreft het werk van zending en evangelisatie,
van den geestelijken arbeid op sommige ver-
waarloosde terreinen van ons volksleven, van de
voortgaande regeling der tucht. Het zwaarst is
uw taak, waar een beroep gedaan wordt op uw
leiding inzake openbare onbroederlijke verhou-
dingen, die de Kerk verontrusten.”

Dr B. Wielenga.

(Van een eigen verslaggever.)

In de historische Keizersgrachtkerk in de hoofdstad
der lands, een van de eerste Doleantiekerken in Am-
sterdam, waar ook in 1892 onder leiding van Prof. Dr
A. Kuyper de Synode van de Nederduitsch Geref.
Kerken gehouden werd en waar 17 Juni van dat jaar
onder leiding van wijlen Ds W. H. Gispert Sr. de ver-
reigde zitting der beide Kerkengroepen gehouden werd
(die van de Ned. Geref. Kerken en van de Chr. Geref.
Kerk) is j.l. Dinsdagmorgen de gewone Generale Synode
der Geref. Kerken haar bijeenkomsten aangevangen. Zij
werd gevormd door afgevaardigden van 14 Particu-

liere Synoden, 12 in ons vaderland (omdat Brabant en
Limburg samen één Part. Synode vormen en Friesland
zowel als Zuid-Holland hun ressort in tweeën hebben
gesplitst) en 1 in de Graafschap Bentheim en Oost-
friesland, benevens de afgevaardigden van de classis
Batavia, die de rechten van een Part. Synode bezitten.
Daarnaast dienen een 12-tal hoogleraren (6 van de
Vrije Universiteit en 4 van de Theol. School, benevens
een emeritus-hoogleraar van beide opleidings-inrich-
tingen) haar als prae-adviseur.

Waar de predikanten van de roepende kerk als ad-
viseerende leden worden uitgenoodigd zitting te nemen,
wat in dit geval 8 predikanten betreft, wijl de kerk van
Amsterdam—C. 9 dienaars des Woords bezit, maar 1
van hen, Ds J. L. Schouten, lid der Synode is, zal dus
de Synode totaal 76 leden tellen, niet meegerekend de
predikanten die voor bepaalde zaken als prae-adviseur
eveneens uitgenoodigd worden zitting te nemen.

Een welvoorzien agendum zal de aandacht der Synode
vragen en er zullen met haar zittingen dan ook zeker
wel drie weken heengaan. Het voorloopig agendum, dat
60 pagina's telt, is bereids gevolgd door twee aanvul-
lingsagendum's, resp. van 16 en 2 pagina's groot en
er zal er nog wel één volgen, nu de Synode tot 31
Aug. a.s. bij haar binnenkomende stukken nog in be-
handeling nemen zal.

We hopen onze lezers van elke openbare zitting der
Synode een beknopt verslag te bieden, overtuigd dat
zij dit op prijs stellen zullen.

De bidstond.

Aan de Synode, die zoo we reeds meldden, in de
Keizersgrachtkerk bijeenkomt, ging Maandagavond in
de Raamkerk een bidstond vooraf, die naar oud ge-
bruik geleid werd door den praeses van de vorige
Synode (Middelburg 1933) als hoedant Dr K. Dijk
van 's-Gravenhage-West fungeerde.

Dr Dijk opende de bijeenkomst met het doen zingen
van Psalm 134:1 en 2, het lezen van Hebr. 8:1—6
en gebed.

In zijn inleidend woord wees de voorganger er op,
dat de arbeid van de Generale Synode arbeid is van
en voor de kerk van onzen Heere Jezus Christus. Dit
werk ligt dus op heilig terrein en moet het merkteken
van den Bouwheer van Gods huis dragen. En nu is
het gevaar groot, dat we dit bijzonder karakter uit het
oog verliezen. Schijnbaar ligt de arbeid van een kerke-
lijke vergadering op veel lager plan dan de dienst des
Woords en der Sacramenten; schijnbaar kan de tijd
en het geld aan een Synode besteed, beter gegeven
worden aan het brengen van de boodschap des Evan-
gelies aan de arme wereld om ons heen — zooals ook
in de onkerkelijke kringen beweerd wordt; en dan sluip-
licht de gedachte binnen, dat op dit terrein de eisch
van de heilichheid van des Heeren huis niet zoo nauw
luistert. En toch moet, omdat het in den Synodalen
arbeid om den bouw van den tempel Gods gaat, die
eisch met alle kracht gehandhaafd worden, en spr. be-
luistert dien eisch in Exodus 25:40: „Zie dan toe,
dat gij het maakt naar hun voorbeeld, hetwelk u op
den berg getoond is.” Uit het voorgelezen gedeelte van
Hebr. 8 blijkt duidelijk, dat deze woorden ook gelden
voor de Nieuw-Testamentische vervulling der schadu-
wen en zij spreken van: Gods eisch voor Kerkbouw,
die geschieden moet te naar hemelsch ideaal en 2e
door aardse arbeid.

Hierna droeg Dr Dijk de belangen van de Geref.
Kerken en van haar Synode in den gebede aan God op.
Met het zingen van Psalm 122:3 en zegenbede werd
de dienst besloten.

Door de goede zorgen van de regelingscommissie van
de Geref. Kerk van Amsterdam-C. vond na afloop van
den bidstond in „Krasnapolsky” een begroetingsbijeen-
komst plaats, waar de leden der Synode gelegenheid
vonden kennis te maken met hun gastheeren.

De opening der Synode.

Dinsdagmorgen om 10 uur opende Dr B. Wielenga,
als oudste van de predikanten van de roepende kerk,
onder groote belangstelling de Generale Synode.

Hij deed zingen Ps. 68:13, las hierna Ps. 68:27—36
en ging voor in gebed.

Hierna hield hij de

Openingsrede,
waaraan wij het volgende ontleenen:

Namens de roepende Kerk van Amsterdam verwelkom
en begroet ik u met de bede: Genade zij u en vrede
van God onzen Vader en den Heere Jezus Christus.

Het begin van een Synode heeft een aparte beko-
ring. Wij staan direct tegenover het werk Gods, namelijk de
Kerk, waarin zich door de gelijkwaardigheid der ambten
en der gemeenten, die hier vertegenwoordigd zijn, het
schoonst de koninklijke soevereiniteit van Christus
weerspiegelt. Weliswaar zijn wij, die ons Generale Synode
noemen, wegens de verscheurdeheid der Kerk ver van de
ideale generaliteit verwijderd; ook is bij ons de beteeke-
nis van een Synode tegenover de plaatselijke Kerk zeer
betrekkelijk, maar zoodra uw vergadering wettig geïn-
stutueerd is, beschikt gij over een macht, die den loop
der kerkelijke geschiedenis bepaalt.

De Kerk van Amsterdam, die op grond van de historie
eenigszins recht heeft zich uw aller moeder te noemen,
acht het zich een eer, als uw aller zuster u samen te
roepen, en wel in een gebouw, dat misschien meer dan
eenige andere Kerk de heerlijkheid van Christus ver-
kondigt. De mannen van '34 en '86 hebben elkander
hier gevonden en hun eenheid bezegeld.

Ook de stad, waar gij vergadert, getuigt door haar
geschiedenis van de grootheid van Christus. Eerst is de
Kerk hier vervolgde blijkens de namen: Martelaarsgracht,
Bloedstraat), als nergens elders, zoodat het volk onze
stad M o o r d d a m noemde, maar God zond de Geuzen
om de Spaansche factie te vernietigen. Door de vrijge-
maakte Kerk is de stad gezegend. Zij, die de martelaars-
kroon gedragen had, droeg als keizerin de kroon over
Europa.

Na de inzinking en déformatie heeft God in de vorige
eeuw opnieuw de Kerk tot vrijheid en nieuw leven ge-
bracht, zoodat de strijd om de stad weer beginnen kon.
De toestand is wel ernstig. De revolutie heeft in de
laatste jaren meer terrein veroverd dan het Evangelie.
Maar wij hebben goeden moed. De Amsterdamse Kerk

is gezond en gezegend. Zij vermeerdert haar inspanning
naarmate het ledental slinkt. Twee groote kapitale
kerken zijn in korten tijd bijgebouwd.

Wat uw taak als Synode betreft, het agendum spreekt
van gemakkelijke, z.g. loopende zaken, maar er zijn
ook dingen, die wijzen op reformatische ontwikkeling,
speciaal wat betreft het werk van zending en evangeli-
satie, van den geestelijken arbeid op sommige verwaar-
loosde terreinen van ons volksleven, van de voortgaande
regeling der tucht. Het zwaarst is uw taak, waar een
beroep gedaan wordt op uw leiding inzake openbare
onbroederlijke verhoudingen, die de Kerk verontrusten.

Op de laatste te Amsterdam gehouden Synode, in het
jaar 1908, mocht de voorzitter roemen van onderlingen
vrede en een streven elkander te vinden in eenigheid
des Geestes.

De roepende Kerk spreekt den wensch uit, dat al
uwe beraadslagingen gekenmerkt worden door ijver voor
Gods huis en begeerte naar eenheid. De wereld is in
nood, meer dan zij weet. Ook de toestand van de Kerk
wekt zorg, ondanks schoone verschijnselen van her-
leving. Liefdeloosheid maakt alle kennis en alle actie
machteloos.

Gelukkig mogen wij, die arm zijn aan waarlijk uni-
versele leiders, onze toevlucht nemen tot den onver-
anderlijk getrouwen en machtigen oversten Leidsman
des geloofs.

Moge Zijn Geest u tot veel vruchtbaren arbeid be-
kwamen, niet alleen in het belang van onze Kerken,
maar ook van de wereld, die zonder de Kerk niet
leven kan.

Hierna werden door een commissie uit de Synode,
bestaande uit Ds D. Hoek van Rukhuizen en ouderling
J. H. Linschoten van Amsterdam-C, de credentie-
brieven onderzocht. Ds Hoek rapporteerde, dat van alle
Part. Synoden de primi-afgevaardigden aanwezig waren
en dat van de prae-adviseerende hoogleraren alleen
nog ontbrak Dr A. G. Honig te Kampen, die bericht ge-
zonden had eerst later ter vergadering te zullen komen.

Verkiezing van een moderamen.

Hierna werd overgegaan tot de verkiezing van een
moderamen. Uitgebracht werden voor praeses 56 stem-
men, waarvan 1 blanco. Bij eerste stemming werd ge-
kozen Ds J. L. Schouten te Amsterdam met 43 stemmen.
Ds J. Douma te Arnhem verkreeg 4, Ds W. W. Meynen
te Dordrecht 3, Dr K. Dijk te Den Haag, Dr W. A. van
Es, Leeuwarden elk 2 en Ds F. C. Meyster te Rotterdam
1 stem.

Tot assessor werd verkozen met 34 stemmen Dr K.
Dijk te Den Haag, tegen 18 op Ds J. Douma, 3 op Dr
W. A. van Es en 1 op Ds H. Meijering te Katwijk aan
den Rijn.

Tot 1e scriba werd gekozen met 50 st. Dr G. Keizer
te Rheden—de Steeg, Ds F. C. Meyster, Rotterdam en
Dr J. Thijs, Zwolle verkregen elk 2 stemmen; Dr W. A.
van Es en Ds W. H. den Houting elk 1 stem.

Tot 2e scriba werd gekozen met 37 st. Dr J. Thijs
te Zwolle, Ds F. C. Meyster, Dr W. A. van Es en Ds
W. H. den Houting verkregen elk 4 stemmen; ouderling
J. H. Linschoten te Amsterdam 3, en de predikanten
Dr H. Kaajan te Utrecht, Ds J. A. Berghuis te Win-
schoten en Ds W. L. Milo te Almelo, elk 1 stem.

Nadat het moderamen had zitting genomen dankte
de nieuwgekozen praeses, Ds J. L. Schouten, voor
het door de Synode in de gekozen moderamen-leden
gestelde vertrouwen. Hij sprak den wensch uit, dat de
Synode bij al haar arbeid steeds op den berg vertoe-
ven mag.

Door op te staan van hun zitplaatsen betuigden de
leden der Synode instemming met de Geref. Belijdenis-
schriften.

Namens de Synode richtte Ds Schouten woorden
van dank tot de Kerk van Amsterdam-C voor de goede
ontvangst, tot Dr K. Dijk voor zijn woord in den bid-
stond en tot Dr B. Wielenga voor de wijze waarop hij
de Synode had geopend.

Woorden van welkom richtte de praeses tot de
afgevaardigden van de classis Batavia, tot die van de
Graafschap Bentheim en Oostfriesland alsmede tot de
afgevaardigden van de buitenlandsche Kerken, terwijl
hij de 8 predikanten van de Geref. Kerk van Amsterdam
uitnoodigde als adviseerende leden te willen zitting
nemen.

Terwijl de leden zich verhielen van hun zitplaatsen
herdacht de praeses met een enkel woord den overleden
hoogleraar van de Theol. School te Kampen, wijlen
Prof. Dr T. Hoekstra, wiens persoon en arbeid in de
Gereformeerde Kerken in dankbare herinnering voort-
leven blijft. Voor het herstel van Mevr. de Wed. Hoekstra,
die ernstig ziek is, sprak Spr. de beste wenschen uit.

De Synode besloot om stukken, die haar na Maan-
dagmorgen 31 Augustus a.s. bereiken, niet meer in
behandeling te nemen.

Aan het moderamen werd na eenige discussie over-
gelaten de beslissing over de vraag of de Synode haar
arbeid over 5 dan wel meerdere commissies verdeelen
zal.

In de middagzitting verwelkomde de praeses met een
enkel woord Ds W. Breukelaar, em.-predikant te
Santpoort, hem uitnoodigend om als adviseur voor de
Zendingszaken in de Synode zitting te willen nemen.

De praeses deelde mede, dat het moderamen besloot
aan de Synode voor te stellen het werk over 5 commis-
sies te verdeelen, waaraan de Synode haar goedkeuring
verleende.

Aan commissie I werden toevertrouwd de zaken be-
treffende het Leerboek, de Liturgie, de herdenking van
de Afscheiding en de eenheid aller Gereformeerden.
Als prae-adviseurs zullen in deze commissie zitting
nemen de hoogleraren Prof. Dr S. Greijdanus te Kam-
pen en Prof. Dr F. W. Grosheide en Prof. Dr V. Hepp
te Amsterdam. Als voorzitter zal optreden Ds W. W.
Meynen te Dordrecht, terwijl als leden zullen zitting
nemen de predikanten Ds H. de Bruijn te Nieuwendijk;
Ds N. Duursema te Nieuw-Amsterdam, Ds D. Hoek te
Enkhuizen en Dr A. D. R. Polman te Bolsward en de
ouderlingen R. Bosma te Rijssen, H. Knook te Klun-
deri, G. M. A. Laernoës te Bandoeng, J. H. Linschoten
te Amsterdam, A. Scholtens te Groningen en C. Zwaan
te Mechelen (België).